

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 351/2022-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tost 50/2021 z 1. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tost 50/2021 z 1. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie za súčasného vydania príkazu na jeho prepustenie z väzby na slobodu. Taktiež sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur a náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného

zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Sťažovateľ je trestne stíhaný väzobne, pričom jeho väzba plynie od 4. mája 2021.

3. Napadnutým uznesením bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa a sťažnosti ďalších obvinených proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. 3 Tp 10/2021 z 19. novembra 2021 (ďalej len „uznesenie špecializovaného súdu“), ktorým bola predĺžená väzba sťažovateľa a ďalších obvinených, a taktiež žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a o nahradenie jeho väzby prijatím záruky, prijatím písomného sľubu a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti detailne opisuje judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva k väzobným veciam, ako aj priebeh samotného trestného konania.

5. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu konkrétne namieta, že v jeho veci je hrozba pokračovania v trestnej činnosti len hypotetická (i), že jeho priznanie sa k spáchaniu trestnej činnosti v celom rozsahu je dôvodom na jeho prepustenie z väzby na slobodu (ii), že najvyšší súd na strane 11 napadnutého uznesenia nesprávne uviedol, že jeho skutok je posudzovaný aj podľa § 172 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku (iii), že v jeho veci trestnej veci sa nekoná plynule a samotná potreba vykonania ďalších dôkazov nie je relevantný základ na predĺženie jeho väzby (iv), že jeho väzba nie je v napadnutom uznesení odôvodnená dostatočne individuálne (v), že o jeho predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sa rozhodovalo až 129 dní (vi) a napokon aj nedostatočné odôvodnenie nemožnosti nahradenia jeho väzby ponúknutými zárukami (vii).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa dohovoru a práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa listiny napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým sa rozhodovalo o jeho väzbe.

7. Ústavný súd na úvod pripomína svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (II. ÚS 55/98, III. ÚS 7/00, I. ÚS 177/03). Požiadavku obsiahnutú v tomto článku nemožno definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť podľa okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo

porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

8. Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, alebo okolnosti uvedené v ods. 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011).

9. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 237/2021).

10. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že v jeho veci je hrozba pokračovania v trestnej činnosti len hypotetická (i).

11. Najvyšší súd v napadnutom uznesení (s. 11 a s. 14 a nasl.) odkázal na dôvody uvedené v uznesení špecializovaného súdu (páchanie trestnej činnosti v rámci zločineckej skupiny, vyšetrovanie nebezpečného zoskupenia v meste █████ vo výrazne širšom okruhu než v danej trestnej veci, ako aj hrozbu spáchania nielen toho istého trestného činu, ale aj trestného činu tej istej povahy, pozn.) a na zdôraznenie ich správnosti poukázal na úmyselnosť trestnej činnosti, jej dlhodobosť, cielenosť, premyslenosť a organizovanosť, ako aj zisťný motív a jej nemalý rozsah. Drogová trestná činnosť, ktorá mala byť páchaná sťažovateľom a ďalšími obvinenými, je podľa názoru najvyššieho súdu rozsiahla, sofistikovaná, zabehnutá a z hľadiska spoločenského dosahu i rozsahu výrazne nebezpečná. Vysoká ziskovosť podľa najvyššieho súdu naznačuje, že mala slúžiť ako zdroj finančných prostriedkov pre obvinených. Samotné rozloženie skupiny nevyklučuje nebezpečenstvo v jej pokračovaní, pretože predmetná trestná činnosť mala byť páchaná aj individuálne a aj osobami, ktoré sú nahraditeľné nástupcami či inými dodávateľmi. Majetkové pomery obvinených vrátane sťažovateľa naznačujú podľa najvyššieho súdu disproporciu medzi deklarovanými a skutočnými príjmami.

12. Ústavný súd sa z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia v spojení s odôvodnením uznesenia špecializovaného súdu presvedčil, že hrozba pokračovania v trestnej činnosti nie je u sťažovateľa odôvodnená len čisto hypoteticky, ako to namieta v ústavnej sťažnosti,

ale s odkazom na okolnosti tejto veci dostatočne určito, a teda aj ústavnoprávne akceptovateľne. Preto uvedenú námietku sťažovateľa nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú.

13. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že jeho priznanie sa k spáchaniu trestnej činnosti v celom rozsahu je dôvodom na jeho prepustenie z väzby na slobodu (ii).

14. K uvedenému ústavný súd v prvom rade konštatuje, že z predložených dokumentov nevyplýva, že by sťažovateľ túto svoju námietku uplatnil pred najvyšším súdom. Ako už bolo uvedené, ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo vzťahu k rozhodovaniu o väzbe sťažovateľa. Je v záujme sťažovateľa, aby všetky svoje námietky relevantným spôsobom uplatnil pred všeobecnými súdmi. Ústavný súd stabilne judikuje, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012).

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti bližšie neobjasnil, z akého dôvodu by jeho priznanie sa k spáchaniu trestnej činnosti malo automaticky viesť k jeho prepusteniu z väzby na slobodu. Sťažovateľ nepoukázal na konkrétne ustanovenie zákona či relevantnú judikatúru, z ktorej by takýto záver bez ďalšieho vyplýval. K rovnakému záveru dospel aj špecializovaný súd vo svojom uznesení.

16. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukázal aj na to, že najvyšší súd na s. 11 napadnutého uznesenia nesprávne uviedol, že jeho skutok je posudzovaný aj podľa § 172 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku (iii).

17. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ ani v tomto prípade bližšie neobjasnil, aký by predmetná (pravdepodobne pisárska) chyba mala mať dosah na správnosť výroku napadnutého uznesenia, ktorým sa rozhodlo o jeho sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného súdu. Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že mu neprináleží nahrádzať činnosť sťažovateľom zvoleného právneho zástupcu. Z ustálenej judikatúry naopak vyplýva, že neurčitosť argumentácie a vytváranie priestoru pre dohady a dedukcie v konaní pred ústavným súdom nemožno akceptovať (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, I. ÚS 386/2019).

18. Sťažovateľ ďalej uvádza, že v jeho veci trestnej veci sa nekoná plynule a samotná potreba vykonania ďalších dôkazov nie je relevantný základ na predĺženie jeho väzby (iv).

19. Najvyšší súd v rámci napadnutého uznesenia (s. 14 a nasl.) poukázal na nemožnosť skončiť trestné stíhanie v základnej lehote väzby a v podrobnostiach odkázal na uznesenie špecializovaného súdu. Ďalej odkázal na prehľad úkonov zostavených prokurátorom v návrhu na predĺženie lehoty väzby, ich množstvo, potrebu vykonania znaleckého dokazovania, ako aj plynulosť a efektívnosť vo vzťahu k uvedenému. Na kontinuálnosť vyšetrovania však mala podľa najvyššieho súdu čiastočne vplyv skutočnosť, že realizujúci vyšetrovateľ bol 13. septembra 2021 vzatý do väzby. Najvyšší súd k plánovaným úkonom poukázal na posledné výsluchy, preštudovanie vyšetrovacieho spisu a doplňujúce úkony, ktoré by už mali mať finálny charakter. Podľa názoru najvyššieho súdu je potrebné zohľadniť, že je stíhaných viacero osôb (12), pričom u dvoch z obvinených sa konanie vedie ako proti ušlému. Stíhaná trestná činnosť spadá do oblasti organizovaného zločinu, čo vypovedá o jej rozsiahlosti a zložitosti.

20. Ústavný súd sa z už uvedeného presvedčil, že aj na túto námietku sťažovateľa bola zo strany najvyššieho súdu poskytnutá dostatočná odpoveď, resp. že závery najvyššieho súdu vo vzťahu k plynulosti trestného konania neboli v ústavnej sťažnosti relevantným spôsobom spochybnené.

21. Ďalšou námietkou sťažovateľka je, že jeho väzba nie je v napadnutom uznesení odôvodnená dostatočne individuálne (v).

22. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd skutočne odôvodnil existenciu väzobného dôvodu k obvineným vo všeobecnosti bez podrobnejšej konkretizácie vo vzťahu k sťažovateľovi. Uvedené už samo osebe musí z pohľadu ochrany základných práv väzobne stíhanej osoby pritiahnúť prísnejší prieskum zo strany ústavného súdu.

23. Po preskúmaní napadnutého uznesenia v spojení s uznesením špecializovaného súdu, ktorý väzbu sťažovateľa odôvodňoval aj konkrétne vo vzťahu k jeho osobe, sa však ústavný súd presvedčil, že sťažovateľovi z ich odôvodnenia musí byť zrejmé, ktoré dôvody či argumenty a v akom rozsahu sa týkajú jeho osoby, teda mu musela byť zrejmá skutková a právna argumentácia, na základe ktorej je individuálne držaný vo väzbe (porov. III. ÚS 48/2010). V okolnostiach tejto veci je potrebné zdôrazniť, že obvinení sú trestne stíhaní za trestnú činnosť, ktorú mali páchať ako organizovaná skupina, z čoho vyplýva vysoká miera vzájomnej prepojenosti.

24. Napriek uvedenému ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že voľba skupinového odôvodňovania väzobného rozhodnutia je z pohľadu záruk podľa ústavy a dohovoru hraničná a v konkrétnych okolnostiach tej-ktorej veci môže aj bez ďalšieho spochybniť presvedčivosť a odôvodnenosť konkrétneho väzobného rozhodnutia.

25. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že náležitá individualizácia odôvodnenia väzby nie je samoúčelnou požiadavkou, lebo osoba nachádzajúca sa vo väzbe môže svoje právo žiadať o prepustenie z väzby a podávať opravné prostriedky proti rozhodnutiam o jej ponechaní vo väzbe efektívne využiť, len ak pozná skutkovú a na ňu nadväzujúcu právnu argumentáciu, na základe ktorej je individuálne držaná vo väzbe (III. ÚS 220/04).

26. Sťažovateľ tiež pred ústavným súdom poukázal na to, že o jeho predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sa rozhodovalo až 129 dní (vi).

27. Ústavný súd vo vzťahu k uvedenej námietke upriamuje pozornosť sťažovateľa na skutočnosť, že predmetom tohto konania je rozhodovanie o ním namietanom porušení práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, nie prieskum postupu všeobecných súdov pri ich predchádzajúcom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa. Uvedené platí o to viac v situácii, keď tento predchádzajúci postup všeobecných súdov mohol sťažovateľ napadnúť aj pred ústavným súdom a v prípade preukázania dôvodnosti jeho tvrdenia mohol dosiahnuť primeranú nápravu.

28. Napokon sťažovateľ poukázal aj nedostatočné odôvodnenie nemožnosti nahradenia jeho väzby ponúknutými zárukami (vii).

29. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že aj táto námietka sťažovateľa pôsobí už na prvý pohľad relatívne všeobecne, keď sťažovateľ okrem rozsiahleho citovania relevantnej judikatúry bližšie nekonkretizoval, ktoré jeho námietky vo vzťahu k možnosti nahradenia väzby ostali bez relevantnej odpovede, resp. aké skutočnosti všeobecné súdy opomenuli vyhodnotiť,

prípadne vyhodnotili nedostatočne. Odhliadnuc od uvedeného, ústavný súd preskúmal odôvodnenie napadnutého uznesenia aj vo vzťahu k tejto námietke.

30. Najvyšší súd odkázal (s. 16) na dôvody uvedené v uznesení špecializovaného súdu (absencia výnimočnej okolnosti, ktorou nie je ani „neúspešný“ výsledok tzv. dohadovacieho konania), pričom poukázal na charakter a rozsah údajne spáchanej trestnej činnosti a na účel izolácie obvinených a ciele popretŕhania väzieb a kontaktov a eliminácie nežiaducich aktivít vo vzťahu k zdrojom príjmov. Zároveň poukázal na skutočnosť, že pri obzvlášť závažnom zločine možno väzbu nahradiť len vo výnimočných prípadoch, ktoré v danej veci neboli zistené, a to ani vo vzťahu k rodinnému životu, pracovným víziám a zdravotnému stavu obvinených.

31. Z citovanej časti napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že ani poslednú námietku sťažovateľa nemožno s ohľadom na závery najvyššieho súdu považovať za dôvodnú, resp. takú, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohla viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

32. Vzhľadom na všetko už uvedené preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom a podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

33. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu